

SPRAWOZDANIE MERYTORYCZNE ZA 2021 ROK

Stowarzyszenie Przyjaciele MNW od stycznia do grudnia 2021 roku kontynuowało aktywną promocję nowo podjętych projektów, a także wydarzeń organizowanych przez Muzeum Narodowe w Warszawie. W tym celu wykorzystywaliśmy media społecznościowe i komunikatory elektroniczne. Adresatami informacji byli członkowie Stowarzyszenia jak i osoby niezrzeszone. Ze względu na pandemię koronawirusa w pierwszej połowie roku skupiliśmy się na wydarzeniach on-line. W tym celu stworzyliśmy między innymi cykl wykładów on-line oraz kontynuowaliśmy projekt "Bliżej sztuki".

Od stycznia do grudnia 2021 roku zostały zrealizowane następujące działania statutowe:

(Statut Stowarzyszenia §7, p.2.1p.2.3,p2.4, p2.5, p2.7)

- **14 spotkań dla wszystkich członków stowarzyszenia (opisane poniżej):**
 - Polska. Siła obrazu
 - Sztuka dla zmarłych. Egipt - spotkanie on-line
 - Rzeźba w poszukiwaniu miejsca
 - Sztuka rzymska mała i duża i spotkanie on-line
 - Różne spojrzenia na pracę kuratora - spotkanie on-line
 - Różne spojrzenia. Malarstwo holenderskie i flamandzkie z kolekcji ERGO Hestii
 - I na Saską Kępę członkiem się popłynię... - spacer tematyczny
 - Artystka. Anna Bilińska 1854-1893
 - Xawery Dunikowski. Malarstwo
 - Gdzie odpoczywali XIX-wieczni warszawiacy. Burzliwe dzieje Ogrodu Saskiego - spacer tematyczny
 - Polska. Ryszard Kaja (1962–2019)
 - Galeria Sztuki Starożytnej
 - Wilhelm Sasnal: Taki pejzaż w Muzeum POLIN
 - Cranach. Natura i sacrum

- **4 oprowadzania kuratorskie po wystawach:**
 - Polska. Siła obrazu (5.02.2021)
 - Polska. Siła obrazu (18.02.2021)
 - Różne spojrzenia. Malarstwo holenderskie i flamandzkie z kolekcji ERGO Hestii (9.06.2021)
 - Xawery Dunikowski. Malarstwo (8.09.2021)

- **3 oprowadzania po magazynach MNW:**
 - Magazyn Malarstwa Polskiego (13.10.2021)
 - Magazyn Sztuki Orientalnej (17.11.2021)
 - Magazyn Malarstwa Współczesnego (14.12.2021)
- **1 preview wystawy:**
 - Artystka. Anna Bilińska 1854-1893 (24.06.2021)
- **Cykl filmów „Bliżej sztuki”** – spotkania wokół dzieł sztuki zaadoptowanych podczas drugiej Aukcji Adopcji “Skarbów Muzeum Narodowego w Warszawie”, która odbyła się 14 grudnia 2020 roku. Dzięki mecenatowi firmy Lotte Wedel udało się nakręcić 23 filmy o wybranych dziełach sztuki wybitnych artystów, których prace znajdują się w MNW i Nieborowie, m.in. Jana Matejki, Aleksandra Gierymskiego, Jacka Malczewskiego czy Henryka Siemiradzkiego. Opowiedzieli o nich eksperci z Muzeum Narodowego w Warszawie.
- **"O najciekawszych dziełach z kolekcji Muzeum Narodowego w Warszawie - spotkanie z Mają Michalak" (25.09.2021)** - podczas spotkania Maja Michalak z *Poza Ramami* opowiadała o najciekawszych i jej ulubionych dziełach z kolekcji Muzeum Narodowe w Warszawie; wydarzenie było bezpłatne i dostępne dla wszystkich po uprzednim zapisaniu się

OPROWADZANIA TYLKO DLA CZŁONKÓW STOWARZYSZENIA

- **6 lutego 2021 roku o godz. 19.30 – Polska. Siła obrazu**

Wystawa malarstwa polskiego XIX wieku, prezentująca dzieła najwybitniejszych polskich artystów, m.in. Stanisława Wyspiańskiego, Aleksandra i Maksymiliana Gierymskich, Jana Matejki, Leona Wyczółkowskiego, Józefa Mehoffera, Olgi Boznańskiej, Józefa Brandta, Józefa Chełmońskiego, Ferdynanda Ruszczyca, Konrada Krzyżanowskiego, Jacka Malczewskiego, Wojciecha Weissa, Jana Stanisławskiego, Juliusza i Wojciecha Kossaków, Witolda Wojtkiewicza, Władysława Ślewińskiego, Artura Grottgera, Józefa Simmlera, Juliana Fałata, Zbigniewa Pronaszki. W sumie ponad 100 obrazów ze zbiorów własnych MNW oraz innych kolekcji krajowych.

- **4 marca 2021 roku o godz. 18.00 – Sztuka dla zmarłych. Egipt**

Spotkanie on-line z archeologiem Maciejem Marciniakiem o sztuce Egiptu. Wszyscy słyszeliśmy o odkryciu grobowca Tutenchamona i znalezionych w nim skarbach. Młody faraon nie był wyjątkiem

jeśli chodzi o bogactwo przedmiotów składanych do grobu. Zwykli Egipcjanie również wyposażali swoich zmarłych w rzeczy niezbędne w Życiu po Życiu. Pamiętajmy także, że grobowce i sarkofagi zazwyczaj były bogato dekorowane. W zasadzie nad brzegami Nilu, przez tysiące lat, istniała cała gałąź produkcji nastawiona na potrzeby zmarłych.

- **6 marca 2021 roku o godz. 12.00 – Rzeźba w poszukiwaniu miejsca**

Wystawa *Rzeźba w poszukiwaniu miejsca* to kolejna (wcześniej odbyły się prezentacje poświęcone malarstwu i scenografii) z cyklu przekrojowych wystaw problemowych w Zachęcie, poświęconych co roku innemu artystycznemu medium. Opowiada o tożsamości rzeźby polskiej ostatnich sześćdziesięciu lat — nie tyle poprzez chronologię aktywności artystycznej, ile poprzez ukazanie istotnych dla jej rozwoju zjawisk i postaw twórczych. Wystawa jest wynikiem głębokiej fascynacji i wieloletniej pracy badawczej kuratorki Anny Marii Leśniewskiej, której — w formie autorskiego eseju wizualnego — udało się zebrać dzieła blisko stu artystów z pola sztuk wizualnych, w tym kilkunastu twórców filmowych.

- **1 kwietnia 2021 roku o godz. 18.00 – Sztuka rzymska mała i duża**

Kolejny wykład on-line z Maciejem Marciniakiem. Tym razem dotyczący sztuki rzymskiej. Myśląc o dokonaniach antycznych Rzymian na polu sztuki przychodzą nam na myśl głównie wielkie budowle tj. Koloseum, Panteon albo kompleksy cesarskich term. Obiekty te możemy śmiało zaliczyć do „dużej” sztuki. Obok niej istniała też sztuka „mała”. Przedmioty ze szkła, ceramiki, metali szlachetnych, gemmy czy kamee a także mozaiki i malowidła. Spotkanie poświęcimy najważniejszym budowlom rzymskim, malarstwu ale i małym znanym obiektom, które wypełniają gabloty licznych muzeów na świecie.

- **13 maja 2021 roku o godz. 18.00 – Różne spojrzenia na pracę kuratora**

Spotkanie on-line z Aleksandrą Janiszewską - kuratorką wystawy *Różne spojrzenia*. Malarstwo holenderskie i flamandzkie z kolekcji ERGO Hestia. Jak przebiega proces powstawania scenariusza wystawy? Kto wybiera dzieła na ekspozycję? Ile osób potrzeba do zrobienia wystawy? Na te pytania, jak i na wiele innych, odpowiedziała podczas spotkania Aleksandra Janiszewska.

- **12 czerwca 2021 roku o godz. 11.00 i 12.30 – Różne spojrzenia. Malarstwo holenderskie i flamandzkie z kolekcji ERGO Hestia**

Na wystawie pokazano obrazy XVII-wiecznych mistrzów holenderskich i flamandzkich, pochodzące z kolekcji Towarzystwa Ubezpieczeniowego ERGO Hestia. Jest to jedyna w Polsce korporacyjna kolekcja dzieł sztuki dawnej, po raz pierwszy udostępniona publiczności. Ekspozycję uzupełniają wybrane dzieła ze zbiorów Muzeum Narodowego w Warszawie.

- **3 lipca 2021 roku o godz. 11.30 – I na Saską Kępę czółenkiem się popłynię... - spacer tematyczny**

W napisanej przez Moniuszkę operze Flis, fryzjer starający się o względy lokalnej piękności, wabi ją wizją pływania czółenkiem na Saską Kępę. W ciągu kilkunastu międzywojennych lat prawobrzeżna część miasta zmieniła się diametralnie. Tak, gdzie wcześniej stała karuzela i rozciągały się łąki, część architektów dawała popisy swojej innowacyjności, podczas gdy inni pozostawali wierni tradycji. Prace jednych i drugich złożyły się na niezwykle charakter tej willowej dzielnicy.

- **10 lipca 2021 roku o godz. 11.00 i 11.45 – Artystka. Anna Bilińska (1854-1893)**

Anna Bilińska-Bohdanowiczowa (1854–1893) to pierwsza polska artystka, która osiągnęła międzynarodową sławę. Jej twórczość była prezentowana na najważniejszych europejskich wystawach i doceniana przez krytyków sztuki z wielu krajów. Także dziś obrazy i fascynujące losy malarki wzbudzają duże zainteresowanie publiczności, a wiele dzieł Bilińskiej trafiło do kanonu polskiej sztuki. Jednak całość twórczości i biografia artystki wciąż czekają na opracowanie.

- **7 sierpnia 2021 roku o godz. 11.00 i 12.30 – Xawery Dunikowski. Malarstwo**

To pierwsza wystawa poświęcona tej mniej znanej dziedzinie twórczości artysty. Malarstwo pozostaje jednak, niesłusznie, w cieniu jego prac rzeźbiarskich, a przecież Dunikowski uprawiał je z pasją od początku swojej kariery. „Gdybym nie umiał malować, nie umiałbym też rzeźbić” – mawiał. W twórczości malarskiej stawiał filozoficzne pytania o sens ludzkiej egzystencji, o miejsce człowieka we wszechświecie, o nieśmiertelność istoty ludzkiej. Uniwersalne przesłanie jego prac wciąż pozostaje aktualne. Z natury małomówny to właśnie malując, wyrażał swoje najszybsze uczucia, emocje i myśli. Jego mistrzowskie portrety psychologiczne były wyrazem miłości i przywiązania do bliskich mu osób, m.in. do córki Marii Xawery, zwanej Xawerką.

- **21 sierpnia 2021 roku o godz. 11.30 – Gdzie odpoczywali XIX-wieczni warszawiacy. Burzliwe dzieje Ogródu Saskiego**

Położony w centrum miasta Ogród Saski przez długi czas pozostawał kwiecistą scenérią promenujących w cieniu koronkowych parasolek dam i eleganckich dżentelmenów; do dziś służy warszawiakom jako jeden z najszynniejszych terenów zielonych w Śródmieściu. Jakkolwiek obecnie zmieniły się nie tylko stroje spacerowiczek, ale także otoczenia ogrodu i jego charakter, to wciąż czuć w nim magię miejsca.

- **18 września 2021 roku o godz. 11.00 – Polska. Ryszard Kaja (1962–2019)**

Cykl *Polska* jest oryginalnym konceptem Ryszarda Kai, konsekwentnie realizowanym z dużą dezynwolturą, w nieco przewrotnej konwencji, bo na przekór opatrzonym standardom obowiązującym w kategorii plakatu turystycznego. Jest zarazem diariuszem podróży sentymentalnych z różnych okresów życia, jak i ewokacją prywatnych wspomnień, o czym zaświadcza następująca wypowiedź artysty: „Wciąż otrzymuję propozycje, niekiedy nawet bardzo intratne, prośby, zachęty bym namalował jakieś miejsce – NIC Z TEGO! Ta seria jest karmiona moimi wspomnieniami, mimo, że są to plakaty kwalifikowane jako plakaty turystyczne, to prawie nie ma na nich spektakularnych zabytków, jest za to moje o kraju gawędzenie, o jego kulturze, sztuce, języku, o tym co lubię, o tradycji, czasami uroczej, a czasami zabawnej, o zwyczajach, miejscach czarownych, niekiedy mało znanych bez zbędnego upiększania”.

- **16 października 2021 roku o godz. 11.00 – Galeria Sztuki Starożytnej**

Po blisko dziesięciu latach przerwy sztuka starożytna powróciła na stałe do sal wystawowych Muzeum. W nowej galerii znalazło się około 1800 zabytków starożytnych cywilizacji Egiptu, Bliskiego Wschodu, Grecji i Rzymu. Do najciekawszych należą m.in: sarkofag i kartonaz kapłana Hor Džehuti z mumią nieznaną kobiety, zapisany hieroglifami papirus z Księgą Umarłych (niemal 10-metrowej długości), rytualne ślepe wrota z mastaby egipskiego urzędnika imieniem Izi czy portret młodego chłopca pochodzący najpewniej z oazy Fajum (Egipt). Do najcenniejszych obiektów należy pochodząca z Iranu złota maska (protoma) w kształcie głowy byka. Zaprezentowane zostały także monumentalne rzeźby antyczne z marmuru. Jedną z sal wypełniają zabytki wyrafinowanego greckiego malarstwa wazowego.

- **20 listopada 2021 roku o godz. 11.30 – Wilhelm Sasnal: Taki pejzaż w Muzeum POLIN**

Obrazy Wilhelma Sasnala cieszą się międzynarodowym uznaniem, lecz w Polsce były pokazywane stosunkowo rzadko – ostatnia znacząca wystawa odbyła się w 2007 roku w warszawskiej Zachęcie. Wystawa w Muzeum POLIN jest pierwszą indywidualną prezentacją jego twórczości w polskim muzeum, obejmującą prace powstałe w ciągu minionych dwudziestu lat. Ekspozycja jest ważnym wydarzeniem z dziedziny sztuki współczesnej – zarówno w kontekście polskim, jak i światowym. Znalazły się na niej prace udostępnione przez artystę, a także z kolekcji polskich (w tym Muzeum POLIN) i zagranicznych, często pokazywane po raz pierwszy.

- **18 grudnia 2021 roku o godz. 11.30 i 12.30 – Cranach. Natura i sacrum**

Lucas Cranach starszy (1472–1553) należy do czołowych artystów niemieckiego renesansu. Utalentowany malarz i rytownik, wprawny projektant i wydawca ilustracji drzeworytniczych rozwinął swą karierę dzięki stanowisku malarza na dworze książąt saskich w Wittenberdze. Zasłużył też niewątpliwie na miano pierwszego artysty reformacji. Z jego warsztatu wyszły dzieła o fundamentalnym znaczeniu dla nowej konfesji – zarówno z uwagi na ich ikonografię, jak i wymiar propagandowy. Na wystawie zobaczyliśmy *Madonnę pod jodłami* ze zbiorów Muzeum Archidiecezjalnego we Wrocławiu oraz *Adama i Ewę* z kolekcji Muzeum Narodowego w Warszawie – dwa najważniejsze obrazy Cranacha znajdujące się w Polsce. Powstały w tym samym czasie, ok. 1510 roku, kiedy pracownia artysty znajdowała się na zamku w Wittenberdze, a on sam realizował głównie zamówienia dworu Fryderyka Mądrego, księcia saskiego.

INNE WYDARZENIA / PROJEKTY ORGANIZOWANE PRZEZ STOWARZYSZENIE

- Spotkania dla Sieci Przedsiębiorczych Kobiet - zwiedzanie wystaw znajdujących się w Muzeum Narodowym w Warszawie połączone z kolacją
- Spotkania dla Home Sweet Home i jej partnerów - zwiedzanie wystaw znajdujących się w Muzeum Narodowym w Warszawie połączone z kolacją
- Rozdanie certyfikatów zaadaptowanych podczas aukcji adopcji “Skarby Muzeum Narodowego w Warszawie” obiektów
- Kontynuacja Mecenatu firmy Lotte Wedel.

